

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, declarate de avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatului și de inculpatul

Onișenco Iurii Iurii, născut la 07 noiembrie 1968, originar r-nul Anenii Noi și domiciliat mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă 25/4, ap. 43.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.05.2009 - 30.09.2014;

Instanța de apel: 28.01. - 11.11.2015;

Instanța de recurs: 06.05. - 08.11.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 septembrie 2014, procesul penal intentat în baza art. art. 196 alin. (4), 361 alin (2) lit. d) Cod penal, în privința lui Onișenco Iurii, a fost încetat, cu liberarea acestuia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Prin aceeași sentință Onișenco Iurii a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. art. 27, 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate, pe termen de 4 ani;

- în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate, pe termen de 4 ani;

- în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate, pe termen de 5 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la inculpatul Onișcenco Iu., cu titlul de prejudiciu material:

- suma de 2313965 lei, în beneficiul Teatrului de Operă și Balet;
- suma de 277337 lei, în beneficiul SRL „Lindcos Grup”;
- suma de 414067 lei, în beneficiul Academiei de Administrare Publică.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt:

Episodul Teatrul Național de Operă și Balet.

Inculpatul Onișcenco Iu., deținând funcția de director general al SRL „Decons Impex Grup”, profitând de faptul că întreprinderea condusă de către acesta, în baza contractului de antrepriză nr. 2 din 06.07.2006, a devenit antreprenor general la reconstrucția edificiului Teatrului Național de Operă și Balet din mun. Chișinău, a însușit ilegal o parte din mijloacele bugetare, încredințate în administrarea sa, destinate reconstrucției acestui obiect și anume suma de 2313965 lei, falsificând datele în procesele-verbale nr. 1-2-1 și nr. 1-5-3 de primire-predare a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, cu privire la volumul, calitatea și prețul lucrărilor efectuate, în următoarele circumstanțe.

La 05.06.2006 în rezultatul licitației publice nr. 836/06 petrecute de către membrii grupului de lucru pentru achiziție a Teatrului Național de Operă și Balet din mun. Chișinău, SRL „Decons Impex Grup” a fost desemnată câștigătoare a acestei licitații, deoarece oferta acestei întreprinderi pentru reconstrucția capitală a edificiului Teatrului amplasat pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 152, mun. Chișinău a fost cea mai avantajoasă.

La 06.06.2006, prin contractul de antrepriză nr. 2, încheiat între directorul Teatrului, Lozovanu A. și directorul SRL „Decons Impex Grup”, Onișcenco Iu., ultimul s-a obligat să execute conform pct. 2, 3, 4 al prezentului contract lucrări de reparație capitală a clădirii Teatrului, amplasat pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 152, mun. Chișinău, în valoare totală de 14807310 lei, cu termenul de execuție a lucrărilor contractate de 8 luni, de la data transferării de către beneficiar a avansului bănesc.

În continuare, pe parcursul anului 2006, beneficiarul Teatrul Național de Operă și Balet și-a onorat integral obligațiunile sale contractuale, transferând conform dispozițiilor de plată nr. 393 din 19.07.2006 suma de 2312600 lei, nr. 564 din 26.10.2006 suma de 700000 lei, nr. 633 din 28.10.2006 suma de 775768 lei, nr. 637 din 29.11.2006 suma de 497482 lei, nr. 672 din 19.12.2006 suma de 987681,47 lei, nr. 682 din 26.12.2006 suma de 1935313,51 lei, la contul nr. 225197161783/489 al SRL „Decons Impex Grup” suma totală a transferurilor constituind 7208844,98 lei.

Astfel, directorul Onișcenco Iu. reprezentând antreprenorul SRL „Decons Impex Grup”, având intenția de a însuși ilegal mijloacele bănești personal a semnat și prezentat beneficiarului pentru perioada lunilor iulie-decembrie 2006, procesele-verbale nr. 1-5-2 din 07.10.2006 de primire-predare a lucrărilor electrotehnice (Zona B) în sumă de 997371,87 lei, procesul-verbal nr. 11 din luna decembrie 2006 de primire-predare a lucrărilor de reparație a sistemului de apă în sumă de 887197,084 lei, procesul-verbal de primire-predare nr. 1, de primire-predare a lucrărilor de reparație a sistemului electric (zona A), pentru luna decembrie 2007 în sumă de 858557,08 lei, procesul-verbal de primire-predare fără număr pe luna decembrie 2006, a lucrărilor de reparație a WC pentru femei și bărbați în sumă de

137168 lei, procesul-verbal fără număr, pe luna decembrie 2006 de primire-predare a lucrărilor de reparație a pereților, tavanelor în sumă de 383612,972 lei, procesul-verbal fără număr pe luna decembrie 2006 de primire-predare a lucrărilor privind amenajarea teritoriului în sumă de 149185,97 lei, procesul-verbal de primire-predare a lucrărilor de reparație a scărilor din granit în sumă de 585777,88 lei, procesul-verbal de primire predare fără număr pe luna decembrie 2006 privind instalarea pardoselilor din parchet în sumă de 290476,49 lei, procesul-verbal de primire-predare fără număr, pe luna decembrie 2006 privind instalarea scărilor din plăci de granit în sumă de 354396,168 lei, procesul-verbal de primire-predare din decembrie 2006, privind efectuarea lucrărilor de demontare a sistemului de canalizare în sumă de 859638,031 lei, procesul-verbal de primire predare nr. 1-5-3 pe luna decembrie 2006, privind efectuarea lucrărilor electrotehnice în sumă de 1625512,79, procesul-verbal fără număr pe luna decembrie 2006 de primire-predare a lucrărilor de montare a sistemului de stingere a incendiului în sumă de 688452,40 lei, în valoare totală de 7817346,72 lei, confirmate și prin actul de verificare a datoriilor din 31.12.2006 semnat de către directorii Teatrului, Lozovan A. și SRL „Decons Impex Grup”, Onișcenco Iu., dintre care lucrările în sumă de 2313965 lei, nu au fost de fapt executate.

Astfel, Onișcenco Iu., știind cu certitudine că de fapt aceste lucrări nu au fost executate, a întocmit și a semnat procesele-verbale nr. 1-2-1 și nr. 1-5-3 de primire-predare a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în care a introdus date eronate, precum că a plasat utilaje și a executat lucrări în valoare de 1625513 lei și respectiv de 688452 lei, în sumă totală de 2313965 lei.

În baza proceselor-verbale de primire-predare a lucrărilor și facturilor fiscale pentru anul 2006, semnate și prezentate de către Onișcenco Iu., în valoare de 7817346,72 lei, Teatrul Național de Operă și Balet din mun. Chișinău a transferat conform dispozițiilor de plată nr. 393 din 19.07.2006, nr. 564 din 26.10.2006, nr. 633 din 28.11.2006, nr. 637 din 29.11.2006, nr. 672 din 19.12.2006, nr. 682 din 26.12.2008 și nr. 100 din 20.02.2007 la contul nr. 225197161783/489 al SRL „Decons Impex Grup” mijloace bănești în sumă totală de 7817346,72 lei, dintre care Onișcenco Iu. a însușit 2313965 lei pentru lucrările neexecutate, ce constituie proporții deosebit de mari.

Episodul Teatrul Național de Operă și Balet (instalarea turnichetului și a balustradelor metalice).

Tot el, Onișcenco Iu. activând în calitate de director general a SRL „Decons Impex Grup”, profitând de faptul, că întreprinderea condusă de către acesta în baza contractului de antrepriză nr. 2 din 06.07.2006, a devenit antreprenor general la reconstrucția edificiului Teatrului Național de Operă și Balet din mun. Chișinău, urmărind scopul de însușire a mijloacelor bănești bugetare, repartizate Teatrului Național de Operă și Balet amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 152, în sumă de 83495 lei, a falsificat datele în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2007, cu privire la instalarea turnichetului și a unor balustrade metalice în holul intrării de serviciu în Teatru, în următoarele circumstanțe.

La 05.06.2006, în rezultatul licitației publice nr. 836/06 petrecute de către membrii grupului de lucru pentru achiziție a Teatrului, SRL „Decons Impex Grup” a

fost desemnată câștigătoare, deoarece oferta prezentată la reconstrucția capitală a edificiului Teatrului, amplasat pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 152, mun. Chișinău, a fost cea mai avantajoasă.

La 06.06.2006, între directorul Teatrului, Lozovan A. și directorul SRL „Decons Impex Grup”, Onișcenco Iu. a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 2.

Conform pct. 2, 3, 4 al contractului, ultimul s-a obligat să execute lucrări de reparație capitală a clădirii Teatrului, în valoare totală de 14807310 lei, cu termenul de execuție a lucrărilor contractate de 8 luni, de la data transferării de către beneficiar a avansului bănesc.

La 01.11.2006, directorul SRL „Decons Impex Grup”, Onișcenco Iu. și directorul Teatrului, Lozovan A., au semnat un Acord Adițional cu privire la executarea unor lucrări de reparație suplimentare celor prevăzute în contractul nr. 2 din 06.06.2006.

Dat fiind faptul că, acest acord nu a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice, după cum prevedea legislația, nu au fost alocate mijloace financiare suplimentare pentru lucrările contractate, astfel nu a fost posibilă achitarea acestora, adică SRL „Decons Impex Grup” nu a intrat în posesia banilor din motive ce nu depind de voința bănuitului Onișcenco Iu.

Ulterior, Onișcenco Iu., întru pregătirea situației pentru a însuși mijloace financiare repartizate pentru reconstrucția Teatrului, a confecționat și prezentat beneficiarului procesul-verbal fără număr, de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2007, care este document oficial cu conținut fals, precum că SRL „Decons Impex Grup” a instalat și a predat Teatrului Național de Operă și Balet amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 152, turnichetul și balustradele metalice în holul intrării de serviciu a Teatrului în valoare de 83495 lei, fapt ce nu corespunde realității.

Episodul Academia de Administrare Publică.

Tot el, Onișcenco Iu. activând în calitate de director general al SRL „Decons Impex Grup”, la 19.05.2006 a semnat contractul nr. 08-04/06 cu Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele R. Moldova, în baza căruia se obliga să efectueze la Academia nominalizată lucrări de construcție a cazangeriei autonome și a conductei de gaz de presiune medie potrivit prevederilor proiectului tehnic, cu detaliile de execuție și cu normele, standardele și prescripțiile tehnice în vigoare.

Conform condițiilor contractului respectiv pentru începerea lucrărilor de construcție a cazangeriei, Academia în baza ordinului de plată nr. 81 din 09.06.2006 a transferat către SRL „Decons Impex Grup”, un avans în sumă de 266700 lei.

Potrivit proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate de către SRL „Decons Impex Grup”, semnate de Onișcenco Iu., s-a constatat că, în lunile mai - decembrie 2006 au fost îndeplinite lucrări de construcție a cazangeriei autonome a Academiei în sumă de 314057 lei, care au fost achitate de Academie integral, fără reținerea avansului anterior plătit și nevalorificat.

Totodată, verificarea volumelor de lucrări îndeplinite în realitate la obiectul nominalizat, precum și verificarea cheltuielilor reale a stabilit că, directorul general al SRL „Decons Impex Grup”, Onișcenco Iu., a inclus în procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate, lucrări care nu au fost îndeplinite, precum și neargumentat a prezentat costul utilajului procurat de beneficiar și nu a valorificat suma de 266700 lei

achitată în avans de către Academie.

Episodul SRL „Lidcos Grup”.

Tot el, Onișcenco Iu., activând în calitate de director al SRL „Namox Prim”, în perioada anului 2008-2009, prin înșelăciune și abuz de încredere a cauzat daune în proporții deosebit de mari agentului economic SRL „Lidcos Grup”.

La 15.07.2008 agentul economic SRL „Namox Prim”, în persoana directorului Onișcenco Iu., a semnat contractul de antrepriză nr. 310, privind efectuarea în calitate de antreprenor general a reparației capitale a Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, suma lucrărilor care urmau a fi executate de către SRL „Namox Prim” constituia 2099400 lei.

La 20.10.2008, în adresa SRL „Lidcos Grup” a parvenit o scrisoare, prin care directorul SRL „Namox Prim” Onișcenco Iu., afirma că întreprinderea sa este câștigătoarea tenderului privind reparația capitală a Centrului Național de Medicină Preventivă din mun. Chișinău, solicitând oferta acestora pentru confecționarea și montarea ferestrelor din PVC cu geam de termopan la centrul sus numit.

La 01.11.2008, adjunctul directorului SRL „Namox Prim”, Cassa I. 1-a indicația lui Onișcenco Iu., a semnat un contract de antrepriză cu nr. 16A, între SRL „Lidcos Grup” și SRL „Namox Prim”.

Conform acestui contract, SRL „Lidcos Grup” se obliga să producă și să monteze geamuri de termopan pentru clădirile Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă.

Suma prevăzută în contract, care trebuia să fie achitată pentru lucrările efectuate de către SRL „Lidcos Grup”, constituia 255587, 20 lei.

Din motivul că Onișcenco Iu. nu s-a achitat cu SRL „Lidcos Grup”, pentru lucrările prevăzute în contract, ultimii au refuzat să mai livreze geamuri către SRL „Namox Prim”.

La 01.02.2009 în adresa SRL „Lidcos Grup” a mai parvenit o scrisoare, prin care reprezentanții SRL „Namox Prim”, afirmau că sunt satisfăcuți de lucrările SRL „Lidcos Grup” și solicită oferta pentru 12.1. m² de geamuri termopan și garantează achitarea completă a datoriei pentru lucrările anterioare și pentru lucrările ce urmează de efectuat.

La 03.02.2009, adjunctul directorului SRL „Namox Prim”, Cassa I. 1-a indicația lui Onișcenco Iu., a mai încheiat un contract de antrepriză nr. 16B cu SRL „Lidcos Grup” obiectul contractului la fel era producerea și montarea geamurilor de termopan, suma contractului constituia 21750 lei.

Conform proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate semnate de agenții economici SRL „Namox Prim” și SRL „Lidcos Grup”, ultimul a executat toate lucrările contractuale în conformitate cu sumele indicate în aceste contracte.

Pentru lucrările efectuate de către SRL „Lidcos Grup”, Onișcenco Iu. nu s-a achitat, acest fapt fiind confirmat de către contabilă-șefă a agentului economic SRL „Namox Prim”, Brucicovscaia E. și de către rulajul bancar al întreprinderii nominalizate, în așa mod cauzând daune SRL „Lidcos Grup” în sumă de 277337,20 lei.

Tot în perioada efectuării lucrărilor de reparație efectuate de SRL „Namox Prim” la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, de către ultimii a fost transferată suma de 839679 lei pe conturile agentului economic SRL „Namox

Prim” fapt confirmat prin ordinele de plată cu numerele 2135, 2015, 1524, 1525, 1522, 1523 eliberate de Centrul menționat mai sus, la fel acest fapt este confirmat și de Zazuc E. contabilă-șefă a Centrului.

Conform proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate semnate de reprezentanții SRL „Namox Prim” și Centrului Național Științifico-practic de Medicină Preventivă, ultimii au achitat sumele bănești prevăzute pentru demontarea geamurilor vechi, producerea și instalarea ferestrelor din PVC, urmare a acesteia Onișenco Iu. nu a transferat sumele datorate către SRL „Lidcos Grup”, dar prin intermediul SRL „Decons Impex Grup” a lichefiat aceste sume bănești.

3. Inculpatul Onișenco Iurii, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

3.1. Avocatul Vizitiu Victor în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că sentința contravine legislației, motivarea soluției fiind expusă la aprecierea greșită a probelor acumulate în cadrul cercetării judecătorești, iar circumstanțele cauzei au fost prezentate unilateral, fiind întemeiate doar pe elementele de fapt înaintate de acuzare.

Temeiurile invocate în sentință nu corespund circumstanțelor de fapt stabilite pe cauza penală, fiind dată încadrare juridică greșită faptelor săvârșite de Iu. Onișenco, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată fiind încălcate drepturile și interesele lui Onișenco Iu., dosarul penal nr. 2009036101: în actul de învinuire și sentința din 30 septembrie 2014, este indicată drept sumă însușită de inculpat - 2313965 lei, dar însăși modalitatea de administrare a acestei sume de către învinuire este indicată și poartă caracter presupus.

Prima instanță, la fel a indicat că suma a fost însușită, însă nu s-a referit la faptul cum au fost folosite aceste mijloace bănești.

Componenta de infracțiune a art. 191 Cod penal, poate fi formată numai în cazul când este legată de luarea gratuită a bunurilor.

Depozițiile martorilor acuzării, inclusiv după textul redactat din sentință, nu contravin depozițiilor lui Onișenco Iu.

Apărarea a indicat că, toate procesele-verbale de recepție a lucrărilor erau verificate de grupurile de lucru și de specialiștii în domeniu a TNOB.

Unele lucrări, care urmau a fi efectuate și asupra cărora au fost întocmite acte de recepție au fost excluse, dar din mijloacele bănești transferate pentru aceste lucrări de beneficiar pe contul SRL „Decons Impex Grup”, au fost efectuate alte servicii și lucrări neincluse în caietul de sarcini și proiect, sumele deja achitate fiind cheltuite tot pentru necesitățile TNOB. Procesele-verbale de recepție se verificau de grupurile de lucru ale ambelor părți pe contract. Lucrările în sistemul anti-incendiar au fost excluse prin acordul adițional, în locul acestora fiind executate lucrări de reparație neincluse în proiect, mijloacele bănești transferate fiind cheltuite pe aceste lucrări suplimentare.

Potrivit actului de revizie, întocmit de controlorii revizori ai CCCEC, este evident că specialiștii nu au indicat sumele menționate drept prejudiciu cauzat.

Au fost făcute constatări că SRL „Decons Impex Grup” nu a executat lucrări privind montarea sistemului de stingere a incendiului în sumă de 688452 lei.

În cadrul actului de revizie nu este stabilit ce lucrări suplimentare, neincluse în caietul de sarcini sau proiect au fost efectuate de SRL „Decons Impex Grup”, în ce

mod și din care mijloace ele au fost achitate de TNOB, o astfel de întrebare nu a fost pusă revizorilor.

Revizorii controlori au indicat principala concluzie în actul din 07.05.2009, deși aceasta a fost ignorată de procuror și instanța de judecată „pentru elucidarea folosirii ilegale a mijloacelor financiare parvenite de la bugetul de stat necesare pentru achitarea valorii lucrărilor de reparație capitală a teatrului menționat, este necesar ca Inspekția de Stat în Construcții să finiseze verificarea tuturor volumelor fizice a lucrărilor cu compararea celor ce se numără în procesele-verbale”.

Astfel, a fost recunoscută imposibilitatea revizorilor de a da apreciere corectă administrării sumelor transferate de TNOB în lipsa verificării de către organele abilitate în expertiza în construcție a volumelor de lucru efectuat de către SRL „Decons Impex Grup”.

În sentință, instanța nu și-a expus părerea referitor la concluziile experților, care de fapt confirmă nevinovăția lui Onișcenco Iu. pe marginea acuzărilor aduse și evaziv a respins rezultatele expertizei în comisie efectuate în baza încheierii proprii, indicând că experților le-au fost puse la dispoziție copii autentificate de apărător și nu documentele în original potrivit prevederilor Codului de procedură penală.

Apărarea a menționat că, experții au indicat în actul de expertiză că la dispoziția lor au fost puse următoarele materiale: cauza penală în 6 volume și o mapă cu documente. În asemenea circumstanțe, motivele neadmiterii de facto a rezultatelor expertizei judiciare sunt neîntemeiate, dosarul penal nr. 2009036403 - în cadrul examinării judiciare, acuzarea nu a adus nici o probă la învinuirea adusă.

Martorii acuzării nu s-au expus asupra circumstanțelor acestei cauze și nu au fost verificate probe în cadrul ședințelor judiciare.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate drept tentativă de escrocherie, însă careva date ce ar confirma elementul înșelăciunii sau a abuzului de încredere de către acuzare nu au fost aduse.

În declarațiile sale, inculpatul a indicat că turnichetul a fost procurat și instalat la intrarea de serviciu a TNOB, ulterior fiind demontat de conducerea Teatrului, pentru instalarea unuia mai avansat și aceste depoziții nu au fost infirmate de către martori sau probe a acuzării.

Dosarul penal nr. 2010036218 - în cadrul cercetării judecătorești pe învinuirea nominalizată, procurorul a prezentat doar o singură probă - a fost interogat reprezentantul părții civile Caragheorghe M., care a declarat că nu a participat la semnarea contractelor și nici la verificarea și semnarea proceselor-verbale de recepție, care au fost semnate de conducerea Academiei.

Depozițiile s-au limitat la expunerea pretențiilor acțiunii și nu la circumstanțele cauzei.

Prima instanță, în sentință nu a indicat careva probe cercetate în cadrul ședințelor de judecată pe acuzarea menționată și este evident deoarece acuzatorul de stat de fapt s-a limitat doar la citarea reprezentantului părții civile și prezentarea proceselor-verbale de recepție, considerate documente false, însă careva probe că acesta a fost falsificat nu a adus, pe faptul dat nu au fost examinate careva concluzii ale specialistului și nici rapoarte de expertiză, deși evident că chestiunea privind corespunderea proiectului utilajului procurat de către Academie pentru cazangerie, precum și sumele indicate, urmau a fi clarificate cu aportul sau constatările

specialiștilor în domeniu.

Dosarul penal nr. 2009011197 - careva probe pe învinuirea adusă pe episodul dat, în instanța de judecată nu au fost aduse și nici indicate.

Potrivit legislației penale în cazul cauzării de daune materiale, latura obiectivă se manifestă prin cauzarea prejudiciului prin înșelăciune sau abuz de încredere. Atât acuzarea cât și instanța de judecată s-au referit la ambele modalități, doar că nici în actul de învinuire și nici în sentință nu s-a indicat care au fost acțiunile lui Onișcenco Iu. de ducere a victimei în eroare sau creare a unei realități false, sau alte mijloace utilizate pentru realizarea laturii obiective a acestei infracțiuni.

- probele înaintate de procuror, precum și cele ce au stat la baza încadrării juridice de către instanța de judecată, confirmă doar că SRL „Nanoxprim” nu s-a achitat pentru lucrările efectuate de către SRL „Litosgrup”, deși Centrul de Medicină Preventivă i-a transferat mijloace bănești, astfel fiind cert că elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, lipsesc.

- Astfel, nereușirea de către instanță de a se ocupa cu argumentele și afirmațiile apărării, care au fost decisive pentru judecarea corectă a cazului și sprijinul în mod hotărâtor a părții acuzării, a constituit o limitare cu privire la accesul la instanță și a încălcat dreptul lui Onișcenco Iu. la un proces echitabil, astfel cum este garantat în conformitate cu art. 6 § 1 din CtEDO.

Ulterior, în ședința de judecată a instanței de apel, inculpatul Onișcenco Iu, și avocatul Vizitiu V. și-au modificat cerințele apelurilor, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, cu remiterea cauzei penale în prima instanță la rejudecare, din motivul încălcării dispozițiilor Codului de procedură penală, la judecarea cauzei în prima instanță.

S-a invocat faptul că în cadrul examinării cauzei în prima instanță, au fost grav încălcate drepturile inculpatului, inclusiv nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu la toate ședințele judiciare a participat interpretul, la fel existând cazuri când traducerea se efectua incomplet și neexact sau de grefier.

Din patru cauze penale, lui Onișcenco Iu., contrar prevederilor alin. (4) art. 16 Cod de procedură penală, actul de învinuire și rechizitoriul i-au fost prezentate în limba maternă doar pe unul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței fără modificări.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, prima instanță în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Onișcenco Iu. în baza art. art. 196 alin. (4), 361 alin. (2) lit. d), 27, 190 alin. (4), 190 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal, încetând procesul penal intentat în baza art. art. 196 alin. (4), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție și condamându-l în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa definitivă 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma

organizatorico-juridică și de tipul de proprietate, pe termen de 5 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

În acest sens, instanța de apel a statuat, că vinovăția inculpatului Onișcenco Iu. în săvârșirea infracțiunilor imputate supra, s-a confirmat prin declarațiile martorilor Lozovan A., Homei N., Sentiurin F., Cherdivarî S., Naida Vl., Maznic T., Codreanu G., Romanii V., Postolache L., Hîncota C.; specialiștilor Buznea A., Cozmolici V.; reprezentantului părții civile Caragheorghe M.; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27. 02.2009; procesele-verbale de ridicare din 12.06.2007, 15.03.2009, inclusiv anexele; raportul de expertiză grafică nr. 77 din 06.04.2009; actul intermediar al reviziei tematice a activității economico-financiare a SC „Decons Impex Grup” SRL; procesul-verbal de percheziție din 26 martie 2009; procesul-verbal de examinare a obiectului din 31 martie 2009 inclusiv anexele; procesul-verbal de examinare a obiectului din 24 martie 2009; procesul-verbal de ridicare din 21.04.2009; bonurile de plată a TNOB; procesul-verbal de cercetare la fața locului potrivit căruia au fost consemnate aceleași abateri de la executarea lucrărilor; procesul-verbal al lucrărilor executate în sumă de 154000 lei, care conține date denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare ale AAP; procesul-verbal nr. 3 de recepție al lucrărilor în sumă de 98760,34 lei, care conține date denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare ale AAP; procesul-verbal nr. 5 de recepție al lucrărilor în sumă de 61296, 60 lei, care denotă datele denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare AAP.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a statuat, că prima instanță, corect a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria infracțiunilor grave și deosebit de grave, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante pe cauză, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, motiv pentru care instanța de apel consideră echitabilă pedeapsa stabilită inculpatului, prin izolarea de societate, fiindu-i aplicată pedeapsa închisorii, în limita sancțiunilor legilor penale.

5. Avocatul Pîslaru V. în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În susținerea recursului apărarea a invocat, următoarele argumente:

Referitor la episodul Teatrul Național de Operă și Balet.

În opinia recurentului, procurorul contrar art. 287 Cod de procedură penală, a reluat urmărirea penală în alte circumstanțe decât cele prevăzute de lege; organul de urmărire penală, ignorând prevederile art. art. 128, 131 alin. (5) Cod de procedură penală, nu a întocmit lista tuturor documentelor ridicate, fapt ce a dus la pierderea multor acte importante; contrar art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, acuzarea a prezentat în calitate de expert în domeniul electrotehnicii persoana care nu dispunea de acte calificative; ignorând prevederile art. art. 9, 17 alin. (2) Cod de procedură penală, prima instanță nu a audiat toți martorii apărării în condițiile prevăzute de lege și a împiedicat exercitarea dreptului procesual al acuzatului și apărătorului său, ignorând una din principalele concluzii a revizorilor controlori din actul datat cu 07.05.2009; prima instanță a ignorat dispozițiile art. 24 alin. (3) Cod de procedură

penală, trecând cu vederea raportul de expertiză nr. 1813 din 15.10.2013; prima instanță evaziv a respins rezultatele expertizei, numită prin încheierea sa din 19.07.2012, efectuată de CNEJ pe lângă MJ al R. Moldova.

Referitor la episodul Teatrul Național de Operă și Balet (instalarea turnichetului și a balustradelor metalice).

La acest segment, apărarea a supus criticii modalitatea de apreciere a probelor, menționând în acest sens, că prima instanță nu s-a expus asupra elementelor de fapt dobândite în cadrul examinării judecătorești, limitându-se la expunerea faptei potrivit învinuirii aduse și conform susținerilor verbale ale procurorului.

Acuzarea nu a prezentat probe care ar confirma elementele înșelăciunii sau abuzului de încredere, ori, acuzarea nici nu putea prezenta astfel de probe din motiv că toate contractele și acordul adițional privind efectuarea lucrărilor suplimentare a fost înregistrat la Agenția Rezerve materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Materiale, mai mult, toate actele de finisare au fost semnate de către reprezentanții părților, specialiști în domeniu cu drept de semnătură și nu personal de Onișcenco Iu.

Referitor la episodul Academia de Administrare Publică.

La capitolul dat, apărarea a notat, că prima instanță a ignorat contradicțiile în probele aduse de către acuzare, a ignorat natura civilă a relațiilor economice între SRL „Decons Impex Grup” și Academia de Administrare Publică consemnate prin contractul nr. 08-04/06, procesele-verbale de recepție, facturi și ordine de plată.

În cauza penală vizată, a fost interogat doar reprezentantul părții civile Caragheorghe M., care a declarat că nu a participat la semnarea contractelor și la verificarea și semnarea proceselor-verbale de recepție, care au fost semnate de către conducerea AAP; depozițiile reprezentantului părții vătămate s-au limitat la expunerea pretențiilor acțiunii și nu la circumstanțele cauzei; procurorul s-a limitat doar la citarea reprezentantului părții civile și prezentarea proceselor-verbale de recepție ca documente false, dar fără prezentarea probelor precum că acestea sunt falsificate; cauza penală respectivă, a fost intentată pe numele fostului rector al AAP, Roman A.; prima instanță nu a audiat nici un martor pe această cauză; contractul dintre SRL „Decons Impex Grup” și Academia de Administrare Publică, nu a fost reziliat nici până în prezent; prima instanță nu a citat și nu a audiat nici un specialist care ar fi putut da concluzii cu privire la circumstanțele cauzei.

Referitor la episodul SRL „Lidcos Grup”.

În viziunea apărării, prima instanță la acest compartiment, nu s-a referit la acțiunile lui Onișcenco Iu., care au dus la prejudiciul victimei, care au dus în eroare și au creat realități false pentru realizarea laturii obiective a acestei infracțiuni.

Procurorul nu a prezentat nici o probă decât declarațiile reprezentanților, martorii Hîncota C. și Postolache L. (SRL „Lidcos Grup”), care au declarat, că Onișcenco Iu. nu a achitat pentru lucrările efectuate, deși Centrul de Medicină Preventivă i-a transferat mijloace bănești.

În continuare, apărarea a supus criticii decizia instanței de apel, care în opinia recurentului superficial a argumentat soluția, limitându-se la constatările invocate în sentință, fără a examina alte probe și fără a se expune asupra faptului care probe sunt pertinente, concludente și utile.

Astfel, sub aspectul pct. 4) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, recurentul a invocat, că contrar prevederilor art. 16 alin. (4) Cod de procedură penală,

la faza urmăririi penale acuzatului nu i-au fost traduse actele procesuale, mai mult, calitatea de traducere a fost necalitativă, fapt ce a creat un obstacol pentru Onișenco Iu. de a adresa întrebări participanților la proces în timpul examinării probelor și de a-și apăra poziția.

Sub aspectul pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în apelul său, recurentul a indicat la martorii apărării care nu au fost audiați în instanțele de fond, prin ce a fost lezat dreptul inculpatului la egalitate în fața instanței de judecată (art. 14 din CțEDO, art. art. 19, 24 alin. (3) Cod de procedură penală).

Sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a examinat toate cererile depuse de apărare, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către inculpat și apărare, fapt prin care a lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de prevederile art. 6 din CțEDO.

Sub aspectul pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a examinat infracțiunile imputate inculpatului prin prisma art. 15 Cod penal, ori acțiunile lui Onișenco Iu. nu conțin elementele constitutive ale unei infracțiuni.

5.1. Inculpatul Onișenco Iu., la fel, la 19 august 2016, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În susținerea cerințelor sale, recurentul a invocat următoarele argumente:

- instanțele de fond au calificat greșit faptele inculpatului, în cazul în care toate 4 episoade incriminate sunt identice;
- în opinia recurentului, cauza penală a fost neîntemeiat tergiversată, având în vedere mai multe amânări ale ședințelor de judecată pentru diferite motive;
- contrar prevederilor art. 347 Cod de procedură penală, prima instanță nu a cercetat în volum deplin probele prezentate de acuzare;
- având în vedere prevederile art. 351 Cod de procedură penală, prima instanță, urma să adopte o încheiere motivată privind conexarea cauzelor penale;
- prima instanță, ascultând opiniile părților prezente, urma să decidă asupra pertinentei probelor propuse în liste și să dispună care din ele să fie prezentate la judecarea cauzei;
- plenitudinea proceselor-verbale în cadrul ședințelor de judecată a primei instanțe nu a fost asigurată, deoarece nu au fost utilizate mijloace de înregistrare audio, mai mult, în procesele-verbale nominalizate lipsesc semnăturile interpreților;
- nici inculpatul nici apărătorul acestuia, nu au primit înștiințare privind redactarea proceselor-verbale ale ședințelor de judecată în prima instanță;
- grefierul ședinței de judecată în prima instanță, de mai multe ori a încălcat prevederile art. 85 alin. (2) Cod de procedură penală, ce se confirmă prin faptul că personal traducea declarațiile martorilor, mai mult, în procesele-verbale vizate nu sunt reflectate împuternicirile specialiștilor invitați de către instanța de judecată în proces;
- în procesele-verbale ale ședințelor de judecată în prima instanță, contrar prevederilor art. 221 Cod de procedură penală, nu se indică despre înaintarea cărorva acțiuni civile;

- atât în declarațiile martorilor audiați în prima instanță cât și în procesele-verbale ale ședințelor de judecată în prima instanță, nu sunt reflectate toate întrebările adresate de către martori;
- pe toate cauzele intentate în privința inculpatului, neîntemeiat de către prima instanță nu a fost audiat nici un martor al apărării precum și nu toți martorii acuzării, mai mult, prima instanță nu a audiat toți martorii care au dat depoziții la faza de urmărire penală;
- la etapa urmăririi penale, inculpatul nu a fost asigurat cu interpret, fiindu-i traduse doar o parte din actele procedurale;
- la etapa urmăririi penale organul de urmărire penală nu a întocmit lista tuturor documentelor ridicate din casa inculpatului precum și de la locul de muncă al acestuia, fapt ce a dus la pierderea multor acte importante, care confirmă nevinovăția inculpatului, mai mult, întocmirea listei vizate a avut loc cu câteva luni mai târziu de la data percheziției la domiciliu;
- de către organul de urmărire penală au fost pierdute probe materiale și anume trei calculatoare, care conțineau informație importantă pentru justa soluționare a cauzei, iar instanțele de fond nici într-un fel nu au reacționat la argumentul procurorului referitor la pierderea dată;
- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către inculpat.

La fel, inculpatul a invocat argumente privind fiecare cauză penală în parte:

Referitor la episodul Teatrul Național de Operă și Balet.

Instanțele de fond judecând cauza penală, nu au stabilit în bază la ce organul de urmărire penală a intentat dosarul penal vizat, dacă administrația Teatrului Național de Operă și Balet nu s-a adresat cu plângeri nici la Centru Național Anticorupție nici în alte organe de drept; contrar prevederilor art. 22 Cod de procedură penală, instanțele de fond, au trecut cu vederea faptul, că în anul 2007 Centru Național Anticorupție, la cererea directorului adjunct al Teatrului Național de Operă și Balet, a intentat dosar penal în baza art. 326 Cod penal, împotriva directorului TNOB, iar în timpul urmăririi penale SC „Decons Impex Grup” SRL a cărui director era inculpatul, avea statut de coinculpat, respectiv în urma controlului volumului de lucru, precum și expertiza volumului de lucru, revizia economico-financiară, de către Centru Național Anticorupție nu au fost constatate careva încălcări din partea întreprinderii inculpatului vizate supra și cauza penală a fost încetată; martorii acuzării nu au indicat la faptul că inculpatul a sustras careva bunuri sau nu a prestat careva servicii; instanțele de fond, pentru stabilirea adevărului nu au invitat în ședințele de judecată un specialist competent; martorii din lista probelor Osadcii S., Miron S., Cebotaru M, Cozma A. Achimov A., care în viziunea inculpatului ar putea confirma nevinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunilor imputate nu au fost audiați de către instanțele de fond; instanțele de fond neîntemeiat au lăsat fără apreciere actul Inspecției de Stat în Construcții; rezultatele expertizei efectuate de către CNEJ al MJ a R. Moldova nu au fost studiate de către instanțele de fond și au fost neîntemeiat respinse la cererea procurorului; instanțele de fond au trecut cu vederea și acordul adițional, în care a fost indicat, că lucrările respective care au format obiectul cauzei penale vizate, au fost excluse din registrul lucrărilor efectuate, iar în locul lor au fost incluse altele; revizia economico-financiară efectuată de către Centru Național Anticorupție, la care face

trimitere acuzarea, urma să fie apreciată critic de către instanțele de fond, or, în cazul dat au fost încălcate prevederile art. 140 Cod de procedură penală; rechizitoriul semnat de interpretul Țugui S. nu este valid, deoarece Țugui S. în cauza penală nr. 200936406 figurează ca ofițer de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, fapt care contravine prevederilor art. 85 alin. (2) Cod de procedură penală; organul de urmărire penală nu a prezentat instanței de judecată procesele-verbale ale grupului de lucru, în care a fost reflectat faptul, că lucrările care au format obiectul cauzei penale vizate, nu trebuiau efectuate, ori, în locul acestor lucrări au fost incluse altele; suma de 2313965 neîntemeiat a fost încasată din contul inculpatului, deoarece reprezentantul TNOB acțiune civilă nu a înaintat; în cadrul ședințelor de judecată au fost invitați mai mulți interpreți care se retrăgeau de la traducere în limba rusă, fapt care a generat încălcarea prevederilor art. 85 alin. (4) pct. 5) Cod de procedură penală.

Referitor la episodul Teatrul Național de Operă și Balet (instalarea turnichetului și a balustradelor metalice).

În cadrul cercetării judecătorești pe cazul dat, nu a fost desfășurată nici o ședință de judecată, nu au fost audiați careva martori, iar procurorul nu a solicitat careva pedeapsă, fapt confirmat prin procesele-verbale ale ședințelor de judecată și discursul procurorul.

Referitor la episodul Academia de Administrare Publică.

Centrul Național Anticorupție, nu a avut temei legal să pornească urmărirea penală pe cazul dat, deoarece Academia de Administrare Publică s-a adresat Centrului Național Anticorupție cu plângere privind sustragerea și abuzul de serviciu de către fostul rector al instituției nominalizate; la faza de urmărire penală, inculpatul nu a beneficiat de serviciile unui interpret, iar actele procesuale nu au fost traduse în limba rusă; pe cazul dat nu s-au desfășurat ședințe de judecată, fapt confirmat prin procesele-verbale ale ședințelor de judecată, mai mult, nu a fost audiat nici un martor; prima instanță s-a limitat doar la audierea președintelui AAP, din declarațiile căruia rezultă, că, acesta nu cunoaște nimic pe cazul dat, contractul cu întreprinderea inculpatului nu este reziliat; suma de 414067 lei, a fost încasată neîntemeiat de la inculpat, ori, în materialele cauzei lipsește careva acțiune civilă înaintată de reprezentantul AAP.

Referitor la episodul SRL „Lidcos Grup”.

Inculpatul nu a avut intenția să nu execute obligațiile contractuale, ori, neexecutarea acestora a servit arestul inculpatului din 24.04.2009; suma de 277337 lei, a fost neîntemeiat încasată din contul inculpatului, deoarece relația respectivă este de ordin civil, fapt invocat în cadrul cercetării judecătorești de către inculpat; ce ține de episodul învinuirii în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, inculpatul a susținut poziția apărării.

6. Asupra recursurilor declarate de apărare și inculpat a depus referință procurorul, solicitând respingerea acestora, deoarece motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul avocatului Pîslaru V.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntâmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele ierarhic inferioare.

În acest context, revenind la textul recursului declarat de apărare, Colegiul penal lărgit constată că titularul acestuia invocă de drept temeiurile stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în cazul în care judecata a avut loc fără participarea interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care legal citată a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința despre această imposibilitate, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelurilor declarate de avocatul Vizitiu V. în numele inculpatului și de inculpatul Onișcenco Iu., cu menținerea fără modificări a sentinței, a respectat prevederile art. art. 414-417 Cod de procedură penală, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Colegiul penal lărgit a statuat asupra acestei concluzii reieșind din următoarele considerente.

În primul rând, relevant este de menționat că la această etapă a procedurilor instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, ori, aceasta fiind atributul exclusiv al acestor instanțe.

Deci, Colegiul nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea condamnării inculpatului.

Totodată, în același context, se remarcă că în cadrul procesului penal aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Termenul „*convingere intimă*” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta.

Adică, judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora, iar toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării.

Raportând cele expuse supra la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului de cele imputate prin rechizitoriu și just a apreciat probatoriul acumulat.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal lărgit verificând materialele dosarului, specifică că judecând apelurile instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de respingere a apelurilor ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței, ori, soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit cercetate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al relevanței, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a săvârșit infracțiunile prevăzute de art. art. 196 alin. (4), 361 alin (2) lit. d), 27, 190 alin. (4), 190 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal.

De altfel, corect instanța de apel a statuat pe soluția primei instanțe care corect a pus la baza sentinței de condamnare următoarele probe: declarațiile martorilor Lozovan A., Homei N., Sentiurin F., Cherdivarî S., Naida Vl., Maznic T., Codreanu G., Romanii V., Postolache L., Hîncota C.; specialiștilor Buznea A., Cozmolici V.; reprezentantului părții civile Caragheorghe M.; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.02.2009; procesele-verbale de ridicare din 12.06.2007, 15.03.2009, inclusiv anexele; raportul de expertiză grafică nr. 77 din 06.04.2009; actul intermediar al reviziei tematice a activității economico-financiare a SC „Decons Impex Grup” SRL; procesul-verbal de percheziție din 26.03.2009; procesul-verbal de examinare a obiectului din 31.03.2009 inclusiv anexele; procesul-verbal de examinare a obiectului din 24.03.2009; procesul-verbal de ridicare din 21.04.2009; bonurile de plată a TNOB; procesul-verbal de cercetare la fața locului potrivit căruia au fost consemnate aceleași abateri de la executarea lucrărilor; procesul-verbal al lucrărilor executate în sumă de 154000 lei, care conține date denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare ale AAP; procesul-verbal nr. 3 de recepție al lucrărilor în sumă de 98760,34 lei, care conține date denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare ale AAP; procesul-verbal nr. 5 de recepție al lucrărilor în sumă de 61296,60 lei, care denotă datele denaturate incluse de Onișcenco Iu. în scopul sustragerii mijloacelor financiare AAP.

Așadar, instanța de recurs reiterează că chestiunea de apreciere a probelor și temeinicia faptelor dovedite de ele, nu este obiect de cercetare la etapa judecării recursului, ori, pentru a constitui temei de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă,

adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării, o atare eroare nu a fost reținută de către instanța de recurs și careva probe denaturate care ar răsturna soluția instanței de apel nu au fost constatate.

Autorul recursului invocă că instanțele au apreciat unilateral probele administrate, însă din actele cauzei se constată că instanțele de fond le-au creat părților condițiile necesare, cercetând probele așa cum au fost prezentate de părți și au conchis corect asupra circumstanțelor de fapt ale cauzei, efectuând o încadrare juridică corectă.

Tot în acest context, Colegiul penal reține că, după cum rezultă din prevederile art. 314 Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în procesul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit și sub toate aspectele, probele prezentate de părți, creându-le acestora condiții necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal, verificând materialele dosarului, specifică că judecând apelurile instanța a examinat cauza sub toate aspectele, adoptând o soluție corectă în cauza deferită judecării.

Cât privește critica subsidiară invocată de recurent precum că instanța de apel la judecarea apelurilor declarate de partea apărării și de inculpat nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Critica recurentului sub aspectul pct. 4) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal o consideră neîntemeiată deoarece la acest segment instanța de apel corect a reținut că, acest fapt nu este confirmat prin totalitatea materialelor cauzelor penale, ori:

Episodul SRL „Lidcos Grup”.

- ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuیت a fost redactată în limba rusă (f.d. 169, vol. II);

- drepturile și obligațiile bănuیتului au fost înmânate în limba rusă inculpatului (f.d. 170, vol. II);

- inculpatul Onișenco Iu. a depus cerere scrisă personal și semnată de acesta prin care a confirmat, că „*limba de stat o cunosc nu am nevoie de translator*” (f.d. 215, vol. II);

- la sfârșitul urmăririi penale nu au parvenit careva demersuri, precum și nu a fost invocată încălcarea normelor legale (f.d. 221- 222, vol. II);

- la materialele cauzei este recipisa prin care inculpatul a primit rechizitoriul (f.d. 231, vol. II).

Episodul Academia de Administrare Publică.

- la sfârșitul urmăririi penale nu au parvenit careva demersuri, precum și nu a fost invocată încălcarea normelor legale (f.d. 218 – 221, vol. VI);
- inculpatul Onișcenco Iu. a semnat recipisa prin care a recepționat rechizitoriul fără a face careva obiecții (f. d. 226, vol. VI).

Episodul Teatrul Național de Operă și Balet.

- conform procesului-verbal de reținere din 24.04.2009, Onișcenco Iu. a menționat că „*limba de stat o înțelege dar mai bine comunică în rusă*” (f.d. 142, vol. II);
- ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț i-a fost înmănată lui Onișcenco Iu. în limba rusă (f.d. 149-151, vol. II);
- ordonanța de punere sub învinuire a fost înmănată lui Onișcenco Iu. în limba rusă (f.d. 159-161, vol. II);
- la sfârșitul urmăririi penale Onișcenco Iu., a fost informat despre terminarea urmăririi penale și i s-au adus la cunoștință materialele cauzei penale cu ajutorul interpretului, precum și careva demersuri nu au fost înaintate (f.d. 186-187, vol. II);
- rechizitoriul a fost înmănat inculpatului în limba rusă (f. d. 198-208, vol. II);
- la materialele cauzei este recipisa prin care inculpatul a confirmat că a primit rechizitoriul (f.d. 209, vol. II).

Episodul Teatrul Național de Operă și Balet (instalarea turnichetului și a balustradelor metalice).

- la sfârșitul urmăririi penale nu au fost înaintate careva demersuri precum și nu au fost invocate careva încălcări (f.d.179-180);
- inculpatul Onișcenco Iu. a semnat recipisa prin care a primit rechizitoriul (f.d. 186);

În perioada de activitate, Onișcenco Iu. a comunicat în limba de stat și actele au fost semnate de către el în limba de stat, scrisoarea semnată de Onișcenco Iu. către SRL „Lidcos Group” din 20.10.2010 a fost redactată în limba română (f.d. 102, vol. III dosar penal 1-1/14) și scrisoarea lui Onișcenco Iu. prin care garantează SRL „Lidcos Grup” achitarea datoriei, de asemenea este scrisă în limba română (f.d. 103, vol. III, dosar penal 1-1/14), mai mult, la examinarea prezentei cauze în prima instanță, inculpatului Onișcenco Iu. i-a fost asigurat interpret pe tot parcursul examinării cauzei penale, ultimul a comunicat instanței, că drepturile și obligațiile îi sunt cunoscute, precum și îi este înțeleasă învinuirea adusă, ori, nici inculpatul și nici apărătorii săi pe tot parcursul examinării cauzei penale nu au înaintat careva pretenții cu privire la calitatea traducerii efectuate, iar careva obiecții la legalitatea procesului-verbal al ședinței de judecată din partea participanților în temeiul art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală, nu au parvenit.

În partea ce ține de lipsa interpretului în prima instanță și erorile admise de instanță la întocmirea procesului-verbal al ședinței, instanța de apel corect a constatat că, în ședința din 08.06.2009 interpret a fost asigurat, însă ședința a fost amânată din motivul lipsei avocaților și neescortării inculpatului (f.d. 23, vol. IV, dosar penal 1-1/14).

Cu privire la faptul, că în procesul-verbal inițial este indicat că inculpatul nu a fost escortat în ședința din 08.06.2009, iar pe verso este deja indicat ca prezent, nu corespunde realității, deoarece pe verso filei este deja redactat procesul-verbal al

ședinței din 19.06.2009 (f.d. 23 verso, vol. IV dosarul penal 1-1/14).

Ședința din 23.10.2009 nu a avut loc din motivul neprezentării inculpatului și nu este rezonabilă invocarea încălcării dreptului la apărare, odată ce el nu s-a prezentat în instanța de judecată (f.d. 27 verso, vol. IV, dosarul penal 1-1/14).

Aceeași situație s-a atestat și în ședința din 24.01.2011, când nu a fost prezent avocatul și inculpatul (f.d. 32 verso-33, vol. IV dosarul penal 1-1/14).

Ședința din 21.02.2011, la fel s-a amânat din motivul citării martorilor și careva acțiuni nu s-au efectuat, prin urmare este irezonabilă invocarea încălcării drepturilor inculpatului (f.d. 33 vol. IV, dosarul penal 1-1/14).

Sub aspectul pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal relevă că, critica recurentului sub acest segment este neîntemeiată, din următoarele considerente.

Din analiza materialelor cauzei, la etapa cercetării judecătorești în prima instanță și instanța de apel, rezultă că, inculpatul la 13.10.2014 (f.d. 122, vol. IV dosarul penal 1-1/14), iar apărătorul său la 10.11.2014 (f.d. 160-165, vol. IV dosarul penal 1-1/14) au contestat cu apel sentința, iar la fila dosarului 180 (vol. IV dosarul penal 1-1/14), inculpatul a depus încă o cerere de apel, datată cu 10.04.2015, însă pe care lipsește ștampila de primire a instanței de judecată și respectiv numărul de intrare.

În cererea de apel vizată supra (*din 10.04.2015*), inculpatul a invocat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor de către prima instanță, inclusiv la pct. 8 al cererii a indicat 8 martori care la solicitările sale nu au fost audiați în prima instanță și care puteau confirma nevinovăția acestuia, critică preluată și de apărătorul inculpatului în cererea de recurs ordinar, care a fost completată cu alegația precum că, solicitarea inculpatului privitor la audierea martorilor indicați în cererea de apel, a fost ignorată și martorii vizați nu au fost audiați în instanțele de fond.

În această ordine de idei, Colegiul penal enunță că, martorii la care face referire recurentul, dintre care 2 nici măcar nu au fost identificați, fiind indicată doar funcția acestora din instituțiile în care activează, într-adevăr nu au fost audiați în prima instanță după cum a fost invocat în „cererea de apel” a inculpatului, deoarece astfel de solicitări nu au parvenit din partea inculpatului sau apărătorilor acestuia pe tot parcursul cercetării judecătorești în prima instanță (f.d. 23-42, vol. IV dosar penal 1-1/14).

Colegiul penal amintește că, la etapa judecării apelurilor, inculpatul și apărătorul său ulterior, și-au modificat cerințele apelurilor, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, cu remiterea cauzei penale în prima instanță la rejudecare, din motivul încălcării dispozițiilor Codului de procedură penală.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 26.05.2010 (f.d. 30 verso, vol. IV dosarul penal 1-1/14) fiind admis demersul apărării în vederea citării doar a martorului Lozovan A. care ulterior la 15.06.2010 (f.d. 31, vol. IV dosarul penal 1-1/14) a fost audiat suplimentar, mai mult, unii martori la care s-a referit inculpatul, martorul - Romanii V. a fost audiată în cadrul ședinței de judecată (f.d. 27, vol. IV dosarul penal 1-1/14), iar de la audierea martorilor - Popov Gr. și Miron S. procurorul a renunțat în ședința de judecată din 15.12.2011 (f.d. 35 verso, vol. IV dosarul penal 1-1/14), situație acceptată de către inculpat și apărare prin fraza, „la discreția instanței”.

Astfel, în cadrul ședințelor de judecată a instanței de apel, a fost observată aceeași situație ca și în prima instanță, din procesele-verbale (f.d. 187-188, 198-200, 215-217, 233-234, 244-248, vol. IV dosarul penal 1-1/14, f.d. 8-10, 30-3144-45, 68-69, vol. V dosarul penal 1a-145/15) nu rezultă solicitări ale inculpatului sau ale apărătorilor acestuia pe marginea martorilor vizați în recursul apărării, careva obiecții la legalitatea proceselor-verbale a ședinței de judecată din partea participanților nu au parvenit, ori, critica recurentului la acest compartiment nu poate fi reținută de către Colegiul penal, nefiind violate în acest sens dreptul inculpatului la egalitate în fața instanței de judecată prevăzute în art. art. 14 din CțEDO, 19 Cod de procedură penală, 24 alin. (3) Cod de procedură penală.

În privința alegațiilor, invocate de autorul recursului referitor la informația la care inculpatul a insistat să fie prezentată de către procuror, privind calculatoarele ridicate de către organul de urmărire penală, Colegiul penal menționează că, această critică la fel nu poate fi reținută, fiind neîntemeiată, ori, potrivit procesului-verbal din 21.03.2014 al ședinței de judecată în prima instanță (f.d. 39, vol. IV dosarul penal 1-1/14), apărarea a solicitat ca procurorul să prezinte în ședință informația referitor la calculatoarele ridicate de către colaboratorii CCCEC, la ce instanța de judecată a acordat termen procurorului pentru a se documenta și a prezenta informația solicitată de apărare, ulterior la 23.05.2014 procurorul a adus la cunoștință instanței, că șeful Procuraturii Anticorupție a efectuat un control de serviciu, corpurile delictive nu se află în camera de păstrare a corpurilor delictive, iar ceilalți ofițeri care au participat la urmărirea penală au demisionat, solicitând termen suplimentar până la finisarea controlului, demers admis de către instanță la opinia participanților la proces, însă, la 23.06.2014 (f.d. 40, vol. IV dosarul penal 1-1/14) inculpatul, în urma discuției cu apărătorul său, a adus la cunoștință instanței faptul că, renunță la cererea înaintată în sensul prezentării informației de către procuror referitor la calculatoarele vizate.

În sensul celor invocate de către recurent, sub aspectul încălcărilor procedurale de către organul de urmărire penală, Colegiul penal specifică următoarele considerente.

Analizând materialele cauzei și anume: procesele-verbale de informare despre terminarea urmăririi penale și de prezentare a materialelor de urmărire penală învinuitului Onișenco Iu. precum și a apărătorului din 02.02.2010, 12.11.2010, 10.05.2010, 07.05.2000 (f.d. 221, 222, vol. II, episodul SRL „Lidcos Grup”, f.d. 218-219, 220-221, vol. VI, episodul Academia de Administrare Publică, f.d. 179, 180, episodul Teatrul Național de Operă și Balet (instalarea turnichetului și a balustradelor metalice), f.d. 186, 187, vol. II, episodul Teatrul Național de Operă și Balet), rezultă că, atât inculpatul cât și avocatul în interesele acestuia careva obiecții, cereri sau demersuri referitor la materialele cauzelor penale vizate, inclusiv asupra acțiunilor organului de urmărire penală nu au invocat, indicând doar în unele cauze penale dezacordul cu actul de revizie din 07.05.2009, precum și cu vinovăția inculpatului, solicitându-se încetarea procesului penal.

Deci, având în vedere materialele cauzelor penale enunțate supra, Colegiul penal concluzionează că criticele apărătorului în sensul vizat sunt neîntemeiate, ori, invocarea unui astfel de dezacord la etapa judecării recursului ordinar este irelevantă.

Referindu-se la celelalte motive, invocate în recursul ordinar de apărare, descrise în pct. 5. al acestei decizii, Colegiul penal lărgit nu le consideră relevante și

ele urmează a fi respinse din motivele expuse supra, reieșind din faptul că există un cumul de probe legal administrate și cercetate de instanța de apel, care incontestabil confirmă vinovăția inculpatului Onișcenco Iu. în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 196 alin. (4), 361 alin. (2) lit. d), 27, 190 alin. (4), 190 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal, iar pedeapsa aplicată precum și soluționarea acțiunilor civile, se încadrează în limitele legii penale.

Tot aici, Colegiul penal lărgit relevă, că, decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele configurate în partea descriptivă a acesteia, Colegiul penal lărgit le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența și practica CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CțEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit reiterează, că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din CțEDO, se enumeră și faptul că orice persoană trebuie să fie judecată în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, ceea ce a fost realizat și în prezenta cauză, fiind respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția R. Moldova, CțEDO, cât și de Codul de procedură penală.

Față de cele ce preced, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză, nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 12) Cod de procedură penală, la etapa judecării apelurilor.

În consecință, Colegiul penal lărgit menționează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. art. 414-417 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, astfel că nu există temei pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de apărare.

Referitor la recursul declarat de inculpatul Onișcenco Iu.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este peste termen).

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform

procesului-verbal din 11.11.2015 (f.d.68, vol. V dosarul penal 1a-145/15), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Vizitiu V. și a inculpatului Onișenco Iu., cu înștiințarea acestora despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 11.12.2015, iar prin procesul-verbal din 11.12.2015 (f.d. 69, vol. V dosarul penal 1a-145/15), la care s-a prezentat doar procurorul, președintele ședinței a anunțat participanții la proces despre amânarea pronunțării și primirii deciziei integrale pentru 23.12.2015.

Respectiv, la 23.12.2015, în ședință de judecată, în care a fost pronunțată integral decizia instanței de apel, s-a prezentat doar reprezentantul părții vătămate SRL „Lidcos Grup”, Spînu O, căruia i-a fost înmănată copia deciziei, contra semnătură (recipisa, f.d. 98, vol. V dosarul penal 1a-145/15).

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 24 decembrie 2015 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 25 ianuarie 2016, iar recursul ordinar declarat de inculpatul Onișenco Iu. a fost depus la 17 august 2016 (*ștampila de pe plic, f.d. 162, vol. V dosarul penal 1ra-1156/16*), prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Având în vedere că, în situația când instanța de recurs respinge recursul ca fiind tardiv, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din acest punct de vedere, nu există teme de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel referitor la criticele invocate în cererea de recurs nominalizată.

Astfel, rezultă că recursul declarat de inculpat, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatului și de inculpat, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Onișenco Iurii Iurii**.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 decembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma